

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

UPA/FM 2017/42
Mala Høy Kuko

Naalakkersuisut UKA 2017-mut inuit nunaqarfinni, illoqarfinnilu mikinerni illuliornissamut aningaasaliiffigineqarnissaminnut pitsaannerusumik periarfissaqalernissaat pillugu pilersaarusoqqullugit Inatsisartut aalajangiiffissaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund, Inuit Ataqtigiit)

(Siullermeerneqarnera)

Atassut aamma Demokraatit siunnersuuteqartoq isumaqatigivaat illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu nammineq inuttut aningaasalersuinikkut illunik sanaartorneq annertuumik unammilligassaqarfiusuummat.

ATASSUT aamma Demokraatit pingaartitarivaat inuit namminneq illoqarnissaminnik periarfeqartuarnissaannik ujartuarnissaq. Nunatsinnimi inuit namminneq illussamik pisaarnissamik periarfissat atorallarmata inuit illutaarnikut assigiinngitsorpassuatigut iluaquserneqarnikuupput.

Ullutsinnimi tusartuagarput nappaatit ilaat TB atugaanera nunatsinni annikillisarpoq annertusisarluunilu.

Nappaatip tusarsaajuarnera qularnanngitsumik inuit namminneq illoqannginnerup kinguneranik, imaluunniit ilaqutariikkuutaat inissiani ataatsimoortuusarnerisa nassataanik pisarpoq.

Tannalu akiorniassagutsigu ATASSUT-miit Demokraatit-niillu isumaqarpugut nammineq illutaarnissamik aqutissat nunatsinni eqaannerusut ujartorneqartuartaqartut.

Inuttatigummi aningaasatigut ineriartortuassagutta illutaarnissamik nammineq pigiligassamik isumatuumik aqutissiuussinissaq pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq.

Maannakkut atugassarititaasuni aningaasanik attartortitsisartunut, Bank-inut aammalu realkredit-imik ingerlatsisunut aporfusoq tassaavoq aamma illunut ataasiakkannut tamanut nalilersueqqissaartariaqarneq, tassuunakkummi aningaasat attartortitat utimut akilersorneqarsinnaasariaqarmata.

Tamanna aningaasatigut aqutsilluarnerup iluaniippoq. Isumatsinnilu allatut aaqqiissutissamik nassaarnissamut killiliivoq, Namminersorlutik oqartussat aningaaserivittullusooq suliaqassappata,

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

tassuunakkullu aningaasanik atugassarititaasunut inorsarsorinarfiusunut attartortitsippata, tamanna innuttaasunut kingunerlutsitsissaaq

Atugassarititaasut sukumiisumik ilisimaarivagut, tassami Illoqarfinni anginerni sisamaasuni periarfissaqareerpoq realkredit-mut %-inik erniakitsuni atorniarsinnaaneq. Tassa illoqarfiit Nuuk, Sisimiut, Ilulissani Qaqortortumilu.

Kalaallit Nunattalu sinnerata sineriaani erniat pingasoriaatit angullugit illoqarfinni taakkartorneqareersuninngaaniit anginerisusarput.

Taamatut oqareerluta sinnersuuteqartoq isumaqatigaaarput sukumiisumik manna pineqartoq misissorneqartariaqarmat, tassuunakkat qanoq iliuuserisinnaasat qulaajaavigalugit.

Isumaqarpugullu piviusorsiortuunngitsoq qanoq iliuusissamik pilersaarusiamik suliaqarnissaq ukiamut Inatsisartut ataatsimiinnissaanut naammassereerneqarsinnaasoq. Taamaattumik kaammattuutigissavarput ataatsimiititaliaq allannguutissamik siunnersuuteqassasoq, tassalu upernaamut ukioq 2018-imut pilersaarummik suliaqartoqarnissaanik.

Taamatut tunngavilersuuteqarluta siunnersuut pineqartoq Sanaartornermut Ataatsimiititaliami suliarineqarnissaanut innersuupparput.

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM2017 at udarbejde en plan for hvorledes folk i mindre byer og bygder vil have bedre mulighed for finansiering af boligbyggeri.

(Medlem af Inatsisartut Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Demokraterne og Atassut er enige med forslagsstiller i, at der er store udfordringer med at finansiere privat boligbyggeri i mindre byer og bygder.

For ATASSUT og Demokraterne er det helt klart en mærkesag, at man kontinuerligt skal arbejder for at alle skal kunne anskaffe deres egen bolig. I kraft af det tidligere ordning i vort land, hvor folk

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

kan få anskaffet deres egen bolig, har man således begunstiget på mange måder, for dem der har benyttet muligheden.

I dag hører man ofte at sygdomsepidemi gennem TB, der fra år til år i både mindre omfang og større omfang findes.

Sådan som sygdommen altid findes, er årsagen også uden tvivl at folk ikke har deres egen bolig, eller på baggrund af op til flere kernefamilier bor sammen i én bolig.

Såfremt vi skal forebygge denne slags problematik mener ATASSUT og Demokraterne at, mulighederne til at anskaffe egen bolig i vort land skal dyrkes således at det bliver mere effektivt. Det er jo igennem befolkningen, at man baner vejen frem til at udvikle os økonomisk, således at der ingen vej er uden om at have tilvejebragt det med at have egen bolig på fornuftigvis.

Problemet er, at långivere som eksempelvis banker og realkreditinstitutter er nødt til i hvert enkelt tilfælde at foretage en risikovurdering, så disse kan være sikre på, at et eventuelt lån bliver tilbagebetalt. Dette er sund økonomisk fornuft. Vi mener at det begrænser at finde et alternativ, at Selvstyret agerer bank og låner penge ud på utilstrækkelige vilkår. Det vil ikke være godt for befolkningen.

Vi er bekendt med bolig velkårende til bunds, idet at der findes i forvejen mulighed for realkredit lån til små % renter i de fire største byer. Det drejer sig om Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq. I resten af kysten er betingelserne for renter tre gange så høje i forhold til de nævnte byer.

Når det er sagt, så er vi enige med forslagsstiller i, at det grundigt bør undersøges, hvad der kan gøres på området. Vi mener dog, at det er urealistisk at tro, at der kan blive udarbejdet en plan allerede til EM 2017. Vi vil derfor anbefale udvalget at komme med et ændringsforslag, der udskyder udarbejdelsen af planen til EM 2018.

Med disse bemærkninger henviser vi forslaget til behandling i Anlægsudvalget.